

Stockholm 2016-04-22

Energimarknadsinspektionen
Karin Alvehag
631 03 Eskilstuna

Synpunkter på Ei: s förslag till åtgärder för att stimulera efterfrågefleksibilitet

Oberoende Elhandlare(OE) ser mycket positivt på Ei:s breda kartläggning och förslag till åtgärder för att nå en ökad efterfrågefleksibilitet. Och att Ei i det fortsatta arbetet kommer att fokusera på några områden för att komma med konkreta förslag. OE vill förutom att kommentera förslagen ge följande synpunkter på de grundprinciper som EI tagit fram för åtgärdsförslagen. Vi anser att principerna för elnät behöver kompletteras enligt nedan (kursiv stil):

Tariffer ska vara objektiva och icke-diskriminerande *och standardiserade*.

Tariffer ska *prissättas (inte utformas)* av elnätsföretagen, inte av tillsynsmyndigheten.

Vi menar att det är viktigt för att skapa förutsättningar för smarta hem applikationer att nättarifferna standardiseras på något sätt så att det skapas en enhetlig struktur på den svenska elmarknaden. Annars riskerar man att försvåra för smarta hem utvecklingen. En standardisering är även viktig för övergången till elhandlarcentrisk modell där elhandlarna hanterar nätavgiften och kommer kunna ta fram elavtal som ger incitament för ökad efterfrågefleksibilitet. OE ser en elhandlarcentrisk marknadsmodell som något som stödjer ökad efterfrågefleksibilitet genom att alla kunder kommer få en faktura. Det ökar möjligheterna för kunden att förstå sin elräkning och därmed att påverka kostnaden.

OE vill lyfta fram att åtgärdsförslaget om dynamiska elnätstariffer, som vi tolkar som timvisa elnätstariffer, tillsammans med övergången till timvis mätning för alla, är två av de absolut viktigaste av Ei:s förslag. Då etableras en infrastruktur för att aktörer ska kunna driva utvecklingen genom att ta fram avtal som innehåller incitament för ökad efterfrågefleksibilitet. OE:s syn är att ökad efterfrågefleksibilitet skapas genom att kunderna

genom smarta hem applikationer automatiskt styr sin elförbrukning efter de prissignaler som elhandelspriset och nätavgifter på timbasis lägger grunden för.

SYNPUNKTER PÅ Ei:s ÅTGÄRDSFÖRSLAG FÖR OMRÅDE KUND:

Åtgärdsförslag 1. Att man inkluderar uppskattad flexibilitetspotential i fastighetens energideklaration

OE har ingen invändning mot detta.

Åtgärdsförslag 2. Att man inför ett öppet gränssnitt i smarta mätsystem som möjliggör åtkomst till data för till exempel kund och energitjänsteföretag

Det är ett mycket viktigt förslag och det är en fråga som OE drivit länge.

Åtgärdsförslag 3. Att Elpriskollen även bör ha information om tillgängliga nättariffer så att kunden får en helhetsbild av sin totala elkostnad.

OE anser att det är bra att kunderna får ett helhetsgrepp av sina totala kostnader för el och nät, men kunden kan ju inte byta nät så frågan är vilken nytta kunderna har av att ha nättarifferna på Elpriskollen. Det som kan öka nyttan är om elpriskollen får ansvaret att publicera elnätstariffer för samtliga nät och att det finns ett öppet gränssnitt för att hämta nätavgifterna för elhandlare, energitjänstleverantörer eller andra tredjepartsaktörer som erbjuder tjänster till kunderna för att styra deras förbrukning.

Åtgärdsförslag 4. Att Ei bör underlätta åtkomst för andra aktörer till data från t ex Elpriskollen som kan underlätta utvecklingen av exempelvis appar

OE menar att alla åtgärder som kan underlätta utvecklingen av kundvänliga appar är bra.

Åtgärdsförslag 5. Att man genomför informationskampanjer om efterfrågefleksibilitet till olika kundsegment.

OE är tveksamma till om informationskampanjer i sig är verksamma för att öka efterfrågefleksibiliteten. Det är viktigare att utforma tariffer och avräkning på ett sådant sätt att det gynnar efterfrågefleksibiliteten. Då kommer elhandelsbolagen att utveckla elavtal och sälja dessa aktivt till sina kunder.

Åtgärdsförslag 6. Att man ålägger exempelvis elhandlaren ett informationsansvar rörande elkundens möjlighet till efterfrågefleksibilitet

Se föregående förslag.

Åtgärdsförslag 7. Att man utreder möjligheten att stödja utvecklingen av styrsystem för att möjliggöra smarta hem.

OE anser att det är viktigt att man på olika sätt underlättar utvecklingen av stysystem för smarta hem. Vi menar att det är ett krav på att man inför ett öppet gränssnitt i smarta mätsystem som möjliggör åtkomst till data för till exempel kund och energitjänsteföretag och att man på olika sätt underlättar för utvecklingen av kundvänliga appar.

Åtgärdsförslag 8. Att man har frivillig rapportering av flexibla anläggningar till hubben för att samla möjliga flexibilitetsresurser.

OE undrar hur en sådan samordning kan göras på ett enkelt och effektivt. Vi tror att det är mer effektivt att skapa incitament för elanvändarna att vara flexibla.

SYNPUNKTER PÅ Ei:s ÅTGÄRDSFÖRSLAG FÖR OMRÅDE SKATTER OCH STÖDSYSTEM:

Åtgärdsförslag 9. Att det införs minskad eller slopad energiskatt så att prisvariationer på elgrossistmarknaden får ett relativt större genomslag på slutkundspriset jämfört med idag.

OE inser att prisvariationerna i grossistpriset får ett relativt sett liten inverkan på slutkundspriset med de nuvarande skattepåläggen. Vi är dock tveksamma till om det är realistiskt att minska eller slopa energiskatt och moms på elen.

Åtgärdsförslag 10. Proportionell istället för fast energiskatt så att prissignalen på elgrossistmarknaden förstärks gentemot slutkund

OE menar att detta i sig skulle kunna bidra till större efterfrågefleksibilitet, men att det samtidigt kan ge svår förutsägbara skatteintäkter. OE avråder därför från att gå vidare med detta förslag.

Åtgärdsförslag 11. Att det finns ett rörligt stödsystem (transfereringssystem) baserat på hur flexibel kunden är.

OE är tveksamma till hur ett sådant system skulle kunna utformas på ett effektivt sätt. Vi menar att det är viktigare att utforma såväl elpriser som nättariffer baserade på timvis mätning och avräkning för att stimulera ökad efterfrågefleksibilitet.

SYNPUNKTER PÅ Ei:s ÅTGÄRDSFÖRSLAG FÖR OMRÅDE ELMARKNAD:

Åtgärdsförslag 12. Krav på timmätning av alla kunder.

OE menar att detta är absolut krav för en att möjliggöra efterfrågefleksibilitet. Ett krav som vi drivit länge.

Åtgärdsförslag 13. Slopas månadsavräkning för timmätta kunder. Ei har redan föreslagit denna åtgärd i en delrapport inom efterfrågefleksibilitetsuppdraget. Läs mer i rapporten Ei R2016:03 som finns på Ei:s webb.

Även detta förslag är centralt för att öka efterfrågefleksibiliteten. Det är en nödvändig förutsättning för att få ett ökat utbud av elavtal baserade på timmätta värden. Även denna fråga har vi drivit länge.

Åtgärdsförslag 14. Elpriskollens krav på rapportering bör även innefatta timprisavtal.

OE menar att detta är en nödvändighet för att stimulera en ökad efterfrågefleksibilitet.

Åtgärdsförslag 15. Föreslå att elbörsen utvecklar produkter som är anpassade för efterfrågefleksibilitetens specifika egenskaper där t ex elkunder i förväg deklarerar tillgänglig flexibilitet samt minsta prisskillnad på dagen-före-marknaden för aktivitet.

OE menar att det är angeläget att elbörsen utvecklar produkter som kan bidra till en ökad efterfrågefleksibilitet. Vi tror att det måste innebära att prisbildningen allt mer måste närma sig realtid.

När det gäller i förtid deklarerad flexibilitet, så är detta viktigt att veta för att kunna hantera frekvenshållning och belastning av nät.

Åtgärdsförslag 16. Föreslå att SvK utreder möjligheten att lätta på vissa krav gällande förbrukningsbud på reglerkraftmarknaden, ex realtidsmätning, minsta budstorlek och tillgänglighet (firmness).

OE anser att detta förslag är mycket angeläget av skäl som vi redovisat i föregående svar.

Åtgärdsförslag 17. Föreslå att SvK utreder möjligheten att främja investeringar i automatiska reserver.

OE har inget att invända mot detta förslag. OE anser dock att uppdraget bör utvidgas till att omfatta att SvK får ett ansvar att öka effektreserven genom avtal om förbrukningsreduktioner. OE ser att effektreserven historiskt har varit ett mycket kostnadseffektivt sätt att skapa efterfrågefleksibilitet och att en aktör som SvK skulle kunna få en roll i att hantera större förbrukares reduktioner under en övergångsperiod som är längre än den till 2025. Allt för att skapa möjligheter för att öka elsystemets kapacitet att hantera de ökade krav på efterfrågefleksibilitet som övergången till mer vind och solkraft medför.

Effektreserven är en enkel lösning där man kan vara säker på att uppnå ökad efterfrågeflexibilitet, dvs det är bra att det finns ett sätt att utveckla den ytterligare om de större och mer långsiktiga förändringar som EI avser att föreslå tar en viss tid innan de når effekt. Tex så är införandetiden för de nya funktionskraven på elmätarna så utdragen så att det riskerar att minska effekten av de åtgärder som EI utreder för närvarande.

SYNPUNKTER PÅ Ei:s ÅTGÄRDSFÖRSLAG FÖR OMRÅDE ELNÄTSÄGARE:

Åtgärdsförslag 18. Tariffers utformning ska reflektera efterfrågeförhållanden på det berörda elnätet.

OE delar denna uppfattning. Vi menar att nättarifferna bör baseras på timvis mätningar och avräkning.

Åtgärdsförslag 19. Tariffer ska vara tidsbaserade och tider för hög- och låglast ska vara utformade utifrån det berörda elnätets förutsättningar.

Ja, definitivt tidsbaserade men timbaserade och inte i hög och låglast. Se föregående svar.

Åtgärdsförslag 20. Tariffer ska vara dynamiska och utformas per timme efter elnätets behov.

OE anser att detta är ett mycket bra förslag. Vi menar att nättarifferna bör baseras på timvisa mätningar och avräkning.

Vi föreslår att man etablerar en ny standard med timvisa nätavgifter i stället för effekttariffer. De uppgifter som nätbolagen skall lämna till elhandelsbolagen som underlag för en gemen-sam faktura i kundcentrisk elmarknad består av en fast del och en kWh del per anläggning. Nuläget i Sverige är att det är väldigt många olika typer av nättariffer och att behovet av olika typer av effekttariffer kommer att öka i framtiden. Vi menar därför att det viktigt att man väljer en flexibel lösning som medför så små förändringar som möjligt i förhållande till nuvarande ordning och som tål framtida förändringar utan att hela systemet måste ersättas med ett nytt. Av detta skäl föreslår vi att man väljer en hög upplösning på informationen, d.v.s. att nättariffens rörliga del utformas som timpriser.

Timvisa nätavgifter istället för effekttariffer kommer underlätta för att öka kundernas efterfrågeelasticitet och därmed övergången till smarta hem och smarta nät. Det kommer även att kraftigt förenkla informationshanteringen då samma timvärden som används för elhandel också används för nätavgiften. Det blir även en modell för nätavgifter som används i hela Sverige, vilket kommer att göra det enklare för kunderna.

Åtgärdsförslag 21. Tariffer ska ha en komponent som baseras på effektuttag.

OE menar att det är viktigt att tarifferna bör spegla effektuttaget, men att de nuvarande effekttarifferna bör ersättas av nättariffer baserade på timmätta värden.

Åtgärdsförslag 22. Tariffens fasta del ska begränsas.

OE delar denna uppfattning.

Åtgärdsförslag 23. Tillåta etappvis införande av nya tariffer. Då tariffer införs etappvis ska nätägare kunna visa hur dessa är objektiva och inte leder till subventionering av vissa användare framför andra.

OE har ingen invändning mot detta.

Åtgärdsförslag 24. I undantagsfall tillåta geografisk differentiering av lokal- och regionnätstariffer för ansträngda nät. Vid geografisk differentiering ska nätföretaget kunna styrka geografiskt betingade kostnadsskillnader.

Oe har ingen invändning mot detta.

Åtgärdsförslag 25. Utvärdering och kartläggning av tariffutformning - utformas tarifferna på ett sätt som är förenligt med ett effektivt utnyttjande av elnätet och en effektiv elproduktion och elanvändning?

Ett förslag som det är omöjligt att invända emot.

Åtgärdsförslag 26. Tydligare riktlinjer och ramverk för effektiv tariffutformning. Ei skulle kunna verka för att få föreskriftsrätt för hur elnätstariffer ska utformas för att främja ett effektivt utnyttjande. För mer info läs i underlaget på ei.se.

OE stödjer förslaget helt och fullt. Argumenten är desamma som vi anger i inledningen i frågan kring grundprinciper för elnätstarifferna.

Åtgärdsförslag 27. Reglera ersättning för nätnytta från förbrukningsanläggning.

OE stödjer detta.

Åtgärdsförslag 28. Krav på ökad information om tariffens utformning och kundens möjlighet att påverka sina elkostnader (ev. via hubben).

OE är tveksamma till om informationskampanjer i sig är verksamma för att öka efterfrågefleksibiliteten. Det är viktigare att utforma tariffer och avräkning på ett sådant sätt att det gynnar efterfrågefleksibiliteten.

Åtgärdsförslag 29. Se över och utvärdera incitament i förhandsregleringen för att uppmuntra efterfrågefleksibilitet.

OE anser att detta bör vara en självklarhet i förhandsregleringen.

För Oberoende Elhandlare

Johan Öhnell

Bo Lindörn